

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

METODICKÝ POKYN

Pro žadatele o dotaci na přípravu realizace kvalitních energeticky úsporných projektů se zásadami dobré praxe z programu EFEKT

Obsah

1. Úvod.....	1
2. Zhodnocení investice	1
3. Prvky kvalitního energeticky úsporného projektu dobré praxe.....	2
4. Pomoc při přípravě kvalitního energeticky úsporného projektu dobré praxe.....	2
5. Příprava kvalitního energeticky úsporného projektu dobré praxe při využití programu EFEKT	3
6. Obsah studie proveditelnosti v podobě energetického posouzení projektu dobré praxe	4
7. Důležité náležitosti v podané žádosti o dotaci.....	5

1. Úvod

Při přípravě a realizaci energeticky úsporných projektů existuje ve většině případů významná bariéra týkající osobního přístupu každého spotřebitele energie k úsporám energie, kdy jde prakticky o veškeré majitele nejrůznějších objektů. Touto bariérou je zejména nízké povědomí o dosažitelných přínosech energeticky úsporných projektů, ale také nedostatek informací o investiční náročnosti všech dostupných a realizovatelných energeticky úsporných opatření a v neposlední řadě i malá dostupnost příkladů úspěšně realizovatelných projektů. Bez příkladů dobré praxe lze jen stěží očekávat změnu postoje ke zvyšování energetické účinnosti.

Dobře realizovaná energeticky úsporná opatření jsou ve vhodných případech zárukou návratnosti vložených prostředků. Spotřebu energie může ovlivňovat každý a správně cílená opatření směřující ke snížení spotřeby energie přináší významné pozitivní efekty.

Na energeticky úsporný projekt je velmi vhodné se dívat jako na projekt, který „se vyplatí“. V tom smyslu by mělo jít o projekt, jehož dlouhodobé přínosy ze snížení provozních nákladů souvisejících se spotřebou energie převyšují vynaložené výdaje na jeho realizaci a provoz energeticky úsporných opatření. Jde o to, jak dlouhá je doba návratnosti vložených prostředků.

Využívání dotací často zastírá efekt, zda se navržená řešení skutečně „vyplatí“. Využívání dotačního systému může pomoci startovat kvalitní projekty, ale nemělo by být hlavní motivací, proč se snižováním spotřeby energie zabývat a proč energeticky úsporný projekt realizovat.

Dílní řešení v podobě postupné realizace jednotlivých opatření může být také velmi zavádějící, a to zejména s ohledem na synergický efekt jednotlivých opatření při komplexním řešení. Dílní řešení realizovaná postupně během několika let obvykle nevedou k optimálnímu (maximálně možnému) snížení provozních nákladů souvisejících se spotřebou energie.

2. Zhodnocení investice

Realizace energeticky úsporných opatření může vést ke snížení budoucích provozních nákladů souvisejících se spotřebou energie. V této souvislosti je zcela zásadní se dívat na energeticky úsporných projekt z hlediska zhodnocení investovaných finančních prostředků. Investice do energeticky úsporných opatření se totiž mohou vyplácet více, než jiné standardní způsoby uložení volných investičních prostředků. Má obvykle velmi vysokou přidanou hodnotu a projeví se mimořádným zhodnocením investovaných prostředků. Běžné zhodnocení volných finančních prostředků na bankovním trhu nepřekračuje roční úrokovou míru ve výši 1 až 2 %. U investice do úspor energie může být často roční míra zhodnocení vyšší než 10 %.

Kvalitní investování v oblasti úspor energie se vyplatí z několika důvodů, kterými jsou:

- vysoké zhodnocení investovaných prostředků,

- dlouhodobé a udržitelné přínosy ve snížení budoucích provozních nákladů souvisejících se spotřebou energie minimálně po dobu životnosti, která je obvykle minimálně 15 let a u stavebních opatření typu zateplení ještě déle,
- renovace technologických prvků souvisejících se spotřebou energie, případně při zateplení budov výrazné zlepšení jejich stavu a vzhledu,
- snížení negativních vlivů na životní prostředí.

3. Prvky kvalitního energeticky úsporného projektu dobré praxe

Pro realizaci opatření, která vedou k úsporám energie, je podstatné povědomí o možnostech a způsobech, jaká všechna opatření lze připravit a realizovat. Vlastník objektu, ve kterém je možné dosáhnout úspor energie, by měl mít možnost porovnat,

- jaká veškerá úsporná opatření jsou v daném objektu proveditelná a realizovatelná,
- jaký objem investičních prostředků bude potřebný na realizaci jednotlivých opatření,
- co řešení přinese v budoucích úsporách provozních nákladů souvisejících se spotřebou energie,
- jaké varianty řešení jsou možné a proveditelné.

Podle svých možností a celkové efektivity řešení se potom vlastník objektu rozhodne, jakou variantu zvolí a bude skutečně realizovat.

Při přípravě realizace energeticky úsporných opatření, je vhodné postupovat v následujících krocích:

- a) zhodnocení aktuálního stavu příslušného objektu,
- b) návrh všech technicky realizovatelných opatření, včetně specifikace investiční náročnosti jednotlivých opatření a potenciálu úspor energie jednotlivých opatření ve vztahu k přínosům vůči stávajícím provozním nákladům souvisejícím se spotřebou energie,
- c) návrh optimální a proveditelné kombinace opatření, která se vyznačuje vynaložením přijatelné výše investic při maximálně dosažitelném objemu úspor energie a tím i maximálním snížením provozních nákladů souvisejícím se spotřebou energie,
- d) návrh způsobu realizace a nalezení vhodných finančních zdrojů, včetně volby modelu financování vybrané kombinace energeticky úsporných opatření.

4. Pomoc při přípravě kvalitního energeticky úsporného projektu dobré praxe

Přípravu energeticky úsporného projektu dobré praxe může zajistit poskytovatel energetických služeb v pozici „garanta“ kvality projektu. Tento „garant“ by měl mít zájem na tom, aby projekt prošel všemi potřebnými kroky, aby se jednalo o projekt, který se zákazníkovi „vyplatí“ realizovat, a aby byl připraven a následně realizován kvalitní projekt v souladu se zásadami „dobré praxe“. Těmito „garanty“ mohou být

společnosti různého zaměření, a to například:

- firmy dodávající energii,
- poradenské firmy zabývající se úsporami energie,
- poskytovatelé energetických služeb se zaručeným výsledkem,
- energetičtí specialisté nebo energetičtí auditoři,
- montážní firmy specializované na energeticky úsporná řešení,
- firmy, které se zabývají správou objektů související s dodávkou a spotřebou energie,
- další firmy poskytující různé druhy energetických služeb.

V tomto smyslu je možné komunikovat s různými firmami, které jsou schopné zajistit přípravu energeticky úsporného projektu dobré praxe zpracováním studie již uvedené proveditelnosti v podobě energetického posouzení. Některé z firem, které poskytují příslušné služby, jsou uveřejněny na internetových stránkách vyhlášovatele programu (www.mpo.cz/dokument170967.html). Poskytovatelé energetických služeb mohou být v případě jejich zájmu uvedeni v seznamu poskytovatelů energetických služeb, který je uveřejněný na uvedené internetové stránce Ministerstva průmyslu a obchodu. Příslušná stránka slouží pro informovanost veřejnosti, tedy zejména vlastníků objektů, o firmách, které mohou pomoci energeticky úsporné projekty realizovat. „Garant“ zodpovídá za kvalitu připraveného energeticky úsporného projektu a rovněž může ručit za kvalitu následné instalace opatření a udržitelnosti odpovídající úrovně dosahovaných úspor.

Ohledně zpracování potřebné studie proveditelnosti v podobě energetického posouzení je možné se také obrátit na některého z energetických specialistů, jejichž seznam je rovněž na internetových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu (www.mpo-enex.cz/experti).

5. Příprava kvalitního energeticky úsporného projektu dobré praxe při využití programu EFEKT

Předpokládá se, že kvalitní energeticky úsporný projekt dobré praxe může být připraven a realizován v nejrůznějších objektech, kterými mohou být:

- rodinné domy,
- bytové domy,
- objekty ve veřejném sektoru,
- objekty v privátním sektoru.

U těchto objektů se předpokládá navržení a dosahování prokazatelných úspor energie. Vlastník objektu si musí zjistit a v návaznosti na to si musí být vědom, jaká opatření jsou navrhována k realizaci, jaká je investiční náročnost jednotlivých zvažovaných energeticky úsporných opatření a jaký přínos z pohledu úspor energie a prostředků na provoz objektu má být dosažen. Základem takového projektu je zpracování studie proveditelnosti v podobě energetického posouzení, jehož zpracování může zajistit specializovaná firma v roli „garanta“ kvality projektu.

Tento „garant“ pomůže zpracovat energetické posouzení, ze kterého budou zřejmá proveditelná energeticky úsporná opatření, která bude možné následně realizovat, včetně a jejich energetické a finanční charakteristiky. V závěru zpracování energetického posouzení se vlastník objektu rozhodne o vhodné a přijatelné kombinaci navržených opatření a způsobu realizace.

Na podporu přípravy energeticky úsporného projektu se zásadami dobré praxe lze využít aktivity ze Státního programu na podporu úspor energie (program EFEKT) s názvem „Příprava realizace kvalitních energeticky úsporných projektů se zásadami dobré praxe“, pod označením 2F. Jde o neinvestiční podporu na zpracování potřebného dokumentu pro kvalitní přípravu kvalitního energeticky úsporného projektu, kterým je studie proveditelnosti v podobě energetického posouzení.

Uvedený energetický dokument by měl obsahovat prvky projektu dobré praxe, u kterého budou posuzována zejména tato kritéria:

- komplexnost navržených opatření a formy připravované realizace projektu,
- efektivita zhodnocení investovaných prostředků,
- dlouhodobé a udržitelné přínosy v podobě snížení budoucích provozních nákladů souvisejících se spotřebou energie, minimálně po dobu životnosti, která je v případě realizací technologických opatření obvykle minimálně 15 let (a u stavebních opatření typu zateplení déle),
- snížení negativních vlivů na životní prostředí.

6. Obsah studie proveditelnosti v podobě energetického posouzení projektu dobré praxe

Předmětem podpory je zpracování studie proveditelnosti v podobě energetického posouzení, přičemž jde o neinvestiční podporu na zpracování potřebného dokumentu.

Dotace je vyplácena „ex post“, to znamená, že **nejprve musí být zpracován příslušný dokument a teprve po jeho zpracování bude možné podat žádost o dotaci na jeho zpracování.**

Ve studii proveditelnosti v podobě energetického posouzení je **nutné navrhnout komplexní řešení z hlediska energeticky úsporných opatření.**

Ve zpracovaném **energetickém posouzení musí být obsaženo:**

1. **popis veškerých proveditelných a realizovaných energeticky úsporných opatření** pro daný objekt,
2. **návrh objemu investičních prostředků** potřebných na realizaci jednotlivých navrhovaných energeticky úsporných opatření,
3. **odhad potenciálu úspor energie** s vyčíslením odhadu úspor energie u jednotlivých navrhovaných energeticky úsporných opatření ve formě odhadu snížení provozních nákladů souvisejících se spotřebou energie, kterého by mělo být dosaženo,
4. **návrh vhodných kombinací navrhovaných energeticky úsporných opatření,**
5. **popis kombinace řešení zvolené vlastníkem objektu,** které je pro něho nejvhodnější proveditelnou a realizovatelnou kombinací navrhovaných energeticky úsporných opatření,

6. **harmonogram přípravy a realizace** kvalitního energeticky úsporného projektu.

7. Důležité náležitosti v podané žádosti o dotaci

V rámci aktivity s názvem „Příprava realizace kvalitních energeticky úsporných projektů se zásadami dobré praxe“ je nutné mít zpracovanou studii proveditelnosti v podobě energetického posouzení, aby bylo možné požádat o dotaci na její zpracování.

Jde o neinvestiční podporu na zpracování potřebného dokumentu pro kvalitní přípravu kvalitního energeticky úsporného projektu za podmínek stanovených ve vyhlášené výzvě k předkládání žádostí o dotaci pro objekty v majetku:

- vlastník rodinného domu,
- vlastník bytového domu,
- vlastník objektu ve veřejném sektoru,
- vlastník objektu v privátním sektoru.

Požadovaná studie proveditelnosti v podobě energetického posouzení musí být **zpracována vždy pouze pro jeden vybraný objekt a nelze v něm kumulovat více objektů v majetku příslušného vlastníka.**

Velmi podstatné je, že **v příslušném dokumentu musí být konstatováno, jaké nejvhodnější řešení bylo vlastníkem objektu vybráno jako nejvhodnější proveditelné a realizovatelné,** protože **při poskytnutí dotace se předpokládá, že zpracovatelem popsaná a navržená kombinace navrhovaných energeticky úsporných opatření bude vlastníkem objektu vybrána a následně také realizovaná.**

Podmínkou poskytnutí dotace je, že vybraná nejvhodnější kombinace řešení zvolená vlastníkem objektu, což bude muset být uvedeno v závěru zpracovaného dokumentu, bude realizovaná do 3 let od roku obdržení dotace. V případě, že k realizaci nedojde, bude příjemce dotace povinen poskytnutou dotaci vrátit poskytovateli dotace.

Po realizaci vybrané kombinace řešení realizace energeticky úsporných opatření bude poskytovateli dotace předložena příjemcem dotace zpráva o realizovaném energeticky úsporném projektu včetně fotodokumentace.

Náklady na zpracování příslušné studie proveditelnosti v podobě energetického posouzení **musí být uhrazeny v roce poskytnutí dotace.**

Poskytovatel dotace zajistí posouzení doručených žádostí o dotaci, včetně předložených zpracovaných dokumentů a v případě, že nebude žádost o dotaci schválena, bude žadateli oznámen bez odkladu důvod neschválené žádosti.

V případě nekvalitně zpracovaného dokumentu, který nebude obsahovat požadované náležitosti, žadatel

dotaci neobdrží.

O poskytnutí dotace bude rozhodováno průběžně až do výše vyčleněných prostředků pro daný rok poskytování dotací. **Při posuzování bude přihlíženo k následujícím parametrům navrženého projektu:**

- komplexnost řešení,
- efektivita zhodnocení prostředků,
- dlouhodobost a udržitelnost přínosů,
- snížení negativních vlivů na ŽP.

V případě vyšší absorpční kapacity, než bude dostupná alokace dotačních prostředků, bude při posuzování žádostí o dotace přihlíženo k výši požadované dotace, přičemž **kladné hodnocení bude u žádostí, kde poměr požadované dotace vůči celkovým nákladům na zpracování studie proveditelnosti v podobě energetického posouzení co nejnižší.**

Znění programu i aktuální výzvu je možné nalézt na stránkách www.mpo-efekt.cz.

Ve vztahu k vyhlášené aktivitě působí program Úspory energie s rozumem, v rámci kterého je možné za pomoci garanta při přípravě energeticky úsporného projektu zaevidovat kvalitně realizovaný energeticky úsporný projekt v evidenčním systému projektů, které jsou realizované samovolně bez podpory dotačních prostředků. Informace o programu lze najít na webové stránce www.usporysrozumem.cz.

www.mpo-efekt.cz

**INFORMAČNÍ PORTÁL
MINISTERSTVA PRŮMYSLU A OBCHODU ČR**

o podpoře energetických úspor

